

a l'entorn de Joan Perucho. Altres personatges que apareixen en el llibre són, òbviament, William Blake i, per enumerar-ne només uns quants, el profeta Joan, el terrorífic Ghoul provinent de les llegendes àrabs —i reencarnat aquí en un distingit astrònom i matemàtic anglès—, l'erudit i jesuïta Athanasius Kircher, Jacint Verdaguer de jove o Caterina d'Alexandria. A més, hi ha un bon nombre de referències explícites, que van de sant Pau a Walt Whitman, i moltes d'implícites, sense oblidar una autoreferència que es permet l'autor en el personatge de Joan Comella —protagonista de la novel·la *Lliçons de foc*, del 2003—. Ens trobem, doncs, immersos en un món de referències, en una mostra inequívoca de literatura sobre literatura, però hi ha algun element més en comú entre els contes: en concret, el fet que, d'una banda, es recreïn sempre en personatges heterodoxos, i de l'altra, situats en plena frontera entre la realitat i la ficció, com Caterina d'Alexandria, que no se sap del cert si va existir, o bé instal·lats en el seu món interior, com el profeta Joan atrapat entre visions o un jove Verdaguer levitant. Són personatges que aconsegueixen que el seu univers propi s'imposi a la realitat i que s'erigeixi per a ells en l'única veritat possible. En aquest sentit, l'obra constitueix una celebració exacerbada de la ficció que reivindica la imposició d'aquesta ficció per sobre de la realitat quotidiana. Galeria de personatges heterodoxos i al·lucinats, i apologia dels mons interiors que s'imposen al món exterior, *El somni de William Blake* —escrita en llargs períodes sintàctics amb profusió de parèntesis— és una mostra audaç de literatura que reivindica la literatura en si.

Per Petterson
Sortir a robar cavalls
 Traducció de Carolina Moreno
 Club Editor, Barcelona, 2016.

De vegades, les frases que s'inclouen a la contracoberta o a la solapa d'un llibre són propaganda pura segons la qual aquell volum és imprescindible; d'altres, però, donen una idea ajustada d'allò què hi trobarem. Aquest últim cas és el de *Sortir a robar cavalls*, cinquena novel·la del noruec Per Petterson, publicada al seu país

el 2003 —després n'ha publicat dues més— i traduïda ara al català després d'haver-ho estat a una cinquantena de llengües. En efecte, a la solapa del volum s'hi enumeren els grans temes presents en la seva narrativa: «La infantesa, els vincles familiars, la relació amb el paisatge, la pèrdua i la memòria com a gran constructora.» No es podia dir millor.

En efecte, en aquesta obra sòbria, vitalista i melancòlica alhora, assistim als records en primera persona

d'un protagonista ja vell, que viu sol en plena muntanya, a l'entorn de la relació que d'adolescent havia tingut amb el seu pare, que just quan aquesta relació sembla més càlida abandona la família sense, pràcticament, explicacions. Una altra relació important és la que aquest narrador i protagonista estableix amb el seu veí, amb qui s'havien conegut de petits i l'existència del qual està marcada per haver matat involuntàriament el seu germà bessó en la infantesa. Més que la història o les històries en si, però —de construcció impecable, val a dir-ho—, allò que és fonamental és l'atmosfera, les sensacions sovint físiques que l'autor aconsegueix transmetre, l'ambient sempre relacionat amb el contacte amb la naturalesa, la subtilitat en recrear els mecanismes de la memòria, o la sobrietat en la narració, que no es recrea en la descripció dels sentiments —que els personatges no expressen directament—, però que els transmet d'una manera implícita. Petterson reflecteix així, d'una banda, l'univers propi del seu país, avesat a la vida en solitud entre muntanyes i a la parquedat a l'hora d'expressar emocions, però també reprèn, de l'altra, alguns dels grans motius de la literatura universal, assenyaladament el pas del temps i la complexitat dels lligams familiars —són significatives sobre això les referències a Dickens, un autor aparentment tan diferent—. Alternant el descobriment juvenil del món amb l'actitud reflexiva de la vellesa, la novel·la sembla anar-se construint a ella mateixa a mesura que avança, talment el riu que transporta els troncs tallats pel protagonista i el seu pare; i flueix amb la mateixa cadència natural, en un estil evocador i enormement precís que la traductora, Carolina Moreno, ha recreat amb una riquesa extraordinària. Una novel·la magnífica.